

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Nederlandse Adoptie Stichting

*De kwaliteit van het bemiddelingsproces bij
een vergunninghouder interlandelijke adoptie*

Duidelijk. Onafhankelijk. Eerlijk.

Utrecht, juli 2020

Missie

Elk kind een veilig thuis en een gezonde ontwikkeling

Nederlandse Adoptie Stichting

*De kwaliteit van het bemiddelingsproces bij een
vergunninghouder interlandelijke adoptie*

Samenvatting

Op 8 juni 2020 heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: inspectie) onderzoek gedaan bij de vergunninghouder interlandelijke adoptie Nederlandse Adoptie Stichting (hierna: de NAS). Doel van dit onderzoek was om te bepalen in hoeverre de NAS erin slaagt een kwalitatief verantwoord bemiddelingsproces te bieden. Het onderzoek bij de NAS vond plaats op verzoek van de minister van Justitie en Veiligheid. De NAS verzocht de minister om verlenging van de vergunning om te mogen bemiddelen bij opnemings van buitenlandse kinderen in Nederland. Teneinde over dit verzoek te kunnen beslissen, vindt de minister het van belang om te weten hoe de inspectie het bemiddelingsproces bij de NAS beoordeelt.

De NAS voldeed op het moment van het toezicht (grotendeels) aan tien van de elf normen uit het toetsingskader 'Vergunninghouder Interlandelijke adoptie'. De NAS voldeed aan één norm grotendeels niet. De NAS hanteert een voldoende zorgvuldig bemiddelingsproces waarbij de NAS voor een kind die adoptiefouders zoekt die tegemoet kunnen komen aan de specifieke zorg- en opvoedingsbehoeften van het kind.

Wat gaat goed

Zonder volledig te zijn, noemt de inspectie hier twee bevindingen die in het toezicht nadrukkelijk naar voren kwamen:

- De NAS heeft de (interne) procedures uitgebreid en volledig beschreven, waarbij deze informatie voor zowel medewerkers als (aspirant) adoptiefouders (digitaal) beschikbaar is.
- Er vindt periodiek een themaoverleg/ethiekoverleg plaats binnen de NAS, waarbij overstijgende onderwerpen worden besproken en het gezamenlijk reflecteren en leren binnen de NAS centraal staat.

Wat kan beter

De inspectie heeft in totaal vijf aandachtspunten geformuleerd, waarop verbetering mogelijk is:

- De NAS gaat niet bij ieder kind expliciet na of het kind in een gezin in Nederland kan opgroeien en deze afweging wordt niet vastgelegd in het dossier.
- De medewerkers van de NAS betrekken bij het verbeteren van hun eigen handelen nog onvoldoende de mening van (aspirant) adoptiefouders.
- Er is een opleidingsplan aanwezig om de kennis van de medewerkers actueel te houden, maar de meeste geplande trainingen zijn in 2019 niet doorgegaan.
- De ouder-enquêtes worden momenteel niet anoniem uitgezet.
- De NAS dient beter te organiseren wat zij met de uitkomsten van het gesprek met ontevreden (aspirant) adoptiefouders doet, en hoe zij dit aan hen terugkoppelt.

Wat moet beter

De inspectie heeft één verbeterpunt geformuleerd, waarbij verbetering noodzakelijk is:

- De NAS dient het medische rapport van het kind standaard te laten duiden door een onafhankelijke arts in Nederland.

Vervolg

De inspectie verwacht dat de NAS bovenstaande verbeterpunt vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet vóór 11 september 2020 aan de inspectie worden verzonden. De inspectie beoordeelt vervolgens of het verbeterplan volledig, realistisch en ambitieus is. De inspectie volgt daarna de uitvoering van de verbetermaatregelen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
	Nederlandse Adoptie Stichting	5
	Reikwijdte onderzoek en toetsingskader	6
2	Bevindingen	7
	2.1 Kindgerichte bemiddeling	7
	2.2 De kundige medewerker	13
	2.3 Goed bestuur.....	15
3	Conclusie en vervolg	18
	Bijlage 1- Toetsingskader Vergunninghouder Interlandelijke adoptie.....	20
	Bijlage 2 - Verantwoording	26

1 Inleiding

Bij interlandelijke adoptie in Nederland wordt een kind uit het buitenland geadopteerd. Vergunninghouders bemiddelen om adoptie mogelijk te maken tussen het land van herkomst en de Nederlandse (aspirant) adoptiefouders¹. Op grond van de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie (hierna: Wobka) hebben vergunninghouders interlandelijke adoptie toestemming van de minister van Justitie en Veiligheid nodig om te mogen bemiddelen. Er zijn op dit moment in Nederland vijf organisaties die van de minister van Justitie en Veiligheid een vergunning hebben om te mogen bemiddelen bij interlandelijke adoptie. Het betreft de volgende organisaties: Stichting Kind en Toekomst, Stichting Meiling, de Nederlandse Adoptie Stichting, Stichting Wereldkinderen en Adoptiestichting A New Way.

Een vergunning voor bemiddeling wordt in eerste instantie aan de vergunninghouders verleend voor een periode van drie jaar. Op verzoek van de vergunninghouder kan op grond van artikel 16a van de Wobka de vergunning steeds worden verlengd voor een periode van vijf jaar. De vergunning van de Nederlandse Adoptie Stichting (hierna: NAS) verloopt op 19 december 2020. De NAS heeft de minister van Justitie en Veiligheid gevraagd om een verlenging van haar vergunning.

Om de aanvraag voor verlenging van de vergunning te kunnen beoordelen, heeft de minister de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: inspectie) gevraagd om voor 1 augustus 2020 onderzoek te doen naar de kwaliteit van de werkwijze van de vergunninghouder de NAS. De uitkomsten van het onderzoek van de inspectie neemt de minister mee in zijn besluit om de vergunning wel of niet te verlengen.

Dit rapport geeft de uitkomst van het onderzoek van de inspectie bij de NAS.

Nederlandse Adoptie Stichting

De NAS is in 2000 opgericht en heeft sinds 2002 een vergunning om te mogen bemiddelen bij interlandelijke adoptie. Uitgangspunt van de NAS bij de bemiddeling is: "dat deze plaats heeft wanneer de adoptie het beste belang van het kind dient en voor het kind in het land van herkomst geen alternatieven zijn voor opvang volgens het subsidiariteitsprincipe"². Onder alternatieven verstaat de NAS primair de opvoeding door de biologische ouders en anders de opvoeding door een familielid van het kind en secundair adoptie binnen het land van herkomst. Wanneer nationale adoptie geen geschikt alternatief is, komt het kind volgens de NAS in aanmerking voor

¹ De inspectie hanteert in dit rapport de meervoudsvorm: waar (aspirant) adoptiefouders geschreven staat, kan ook (aspirant) adoptiefouder worden gelezen.

² Jaarverslag NAS 2018, p. 3. De NAS onderschrijft de standpunten over subsidiariteit zoals die worden uitgelegd in de *Guide to Good Practice* van het Permanent Bureau van het Haags Verdrag.

internationale adoptie. Indien er geen passende internationale adoptiefouders beschikbaar zijn, dan komt institutionalisering of pleegzorg in aanmerking voor het kind, aldus de NAS.

Op het moment van onderzoek bemiddelt de NAS bij adopties uit de volgende landen: Dominicaanse Republiek, Haïti, Hongarije, Nicaragua, Peru, Portugal, Tsjechië, Verenigde Staten van Amerika en Zuid-Afrika. In 2018 zijn via de NAS 37 kinderen en in 2019 39 kinderen geadopteerd.

Reikwijdte onderzoek en toetsingskader

Het onderzoek van de inspectie heeft zich toegespitst op de vraag in hoeverre de NAS zorgt voor een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces waarmee het belang van het kind is gewaarborgd.

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van het toetsingskader 'Vergunninghouder Interlandelijke adoptie' (zie bijlage 1). Het toetsingskader bestaat uit drie thema's:

- kindgerichte bemiddeling;
- de kundige medewerker;
- goed bestuur.

De inspectie heeft dit toetsingskader in 2020 vastgesteld en gepubliceerd³. Ieder thema kent een aantal normen. De normen zijn gebaseerd op de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka), het Haags adoptieverdrag en besluit opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie. Bij het selecteren van de normen heeft de inspectie ook gekeken naar wat de betrokken vergunninghouders belangrijk vinden en hebben vastgelegd in het Kwaliteitskader Vergunninghouders Interlandelijke adoptie 2013.

De inspectie verwacht dat de werkwijze van de vergunninghouders voldoet aan de normen van het toetsingskader. Daarmee waarborgt de vergunninghouder een kwalitatief verantwoord adoptieproces waarbij de belangen van het kind voorop staan.

De inspectie maakte bij het toezicht gebruik van verschillende instrumenten. Het toezicht omvatte een analyse van de beleidsstukken van de NAS en een analyse van de dossiers. Daarnaast heeft de inspectie gesprekken gevoerd met de bestuurder en medewerkers van de NAS die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het bemiddelingsproces (intake, matching en nazorg). Tevens heeft de inspectie telefonisch gesproken met (aspirant) adoptiefouders om een beeld te krijgen van hun ervaringen met de NAS. Bijlage 2 bevat een verdere verantwoording van het toezicht.

³ <https://www.igj.nl/zorgsectoren/jeugd/documenten/toetsingskaders/2020/03/26/toetsingskader-vergunninghouder-interlandelijke-adoptie>

2 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de bevindingen van het toezicht gepresenteerd, zoals de inspectie deze aantroef op het moment van toezicht. De inspectie geeft per norm aan wat haar oordeel is. De inspectie beoordeelt de normen op een vierpuntschaal zoals hieronder weergegeven. Als de inspectie punten ziet waar verbetering noodzakelijk is dan formuleert zij een verbeterpunt. Als de inspectie punten ziet waar verbetering niet noodzakelijk, maar wel wenselijk is dan formuleert zij een aandachtspunt. In het toetsingskader dat is opgenomen in bijlage 1 staat beschreven wanneer een vergunninghouder volledig aan een norm voldoet.

Oordeel		Betekenis
De aanbieder voldoet aan de norm.		De inspectie constateert op deze norm alleen positieve punten.
De aanbieder voldoet grotendeels aan de norm.		De inspectie constateert op deze norm veelal positieve punten. De vergunninghouder is goed op weg; verbetering is op punten mogelijk.
De aanbieder voldoet grotendeels niet aan de norm.		De inspectie constateert op deze norm overwegend negatieve punten, verbetering is noodzakelijk.
De aanbieder voldoet niet aan de norm.		De inspectie constateert op deze norm nauwelijks tot geen positieve punten, verbetering is zeer noodzakelijk.

2.1 Kindgerichte bemiddeling

Verwachting

Het adoptiekind (hierna: kind) staat centraal in het thema 'Kindgerichte bemiddeling'. Uitgangspunt bij interlandelijke adoptie dient het belang van het kind te zijn. Interlandelijke adoptie moet als 'ultimum remedium' beschouwd worden als 'continuïteit van opvoeding' en 'opgroeien in de eigen omgeving' in land van herkomst niet gewaarborgd kunnen worden. Interlandelijke adoptie komt pas in beeld als er in het land van herkomst geen minder ingrijpende en voor het kind betere alternatieven zijn. Als er wordt overgegaan tot interlandelijke adoptie dient het kind het vermogen te hebben zich te kunnen hechten aan adoptiefouders en te kunnen functioneren in gezinsverband. Een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces waarin het belang van het kind voorop staat en wordt gewaarborgd, vereist dat voor een kind die adoptiefouders worden gezocht die tegemoet kunnen komen aan de specifieke zorg- en opvoedingsbehoeften van het kind.

Oordeel en onderbouwing

Thema 1. Kindgericht bemiddeling	
<p>1.1 De vergunninghouder zorgt dat de relevante kindgegevens volledig en actueel zijn.</p>	<p>Voldoet grotendeels niet</p>
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>De NAS zorgt ervoor dat de relevante kindgegevens die zij uit het land van herkomst ontvangt, volledig zijn. De NAS checkt of minimaal een medisch rapport, een ontwikkelingsrapport en juridische documentatie waaruit blijkt dat het kind geadopteerd mag worden aanwezig is. Deze informatie is bij ontvangst door de NAS in geen geval ouder van één jaar. Als recente ontwikkelings- en medische informatie ontbreekt, dan vraagt de NAS die op in het land van herkomst. Dit doet zij door het inschakelen van haar contactpersonen ter plaatse.</p> <p>In alle dossiers zag de inspectie een medisch- en ontwikkelingsrapport (niet ouder dan een jaar ten tijde van de bemiddeling) van het kind en juridische documentatie waaruit bleek dat het kind geadopteerd mag worden.</p> <p>Een <i>verbeterpunt</i> is dat de NAS het medische rapport niet standaard laat duiden door een onafhankelijke arts in Nederland. De inspectie zag slechts in één van de zeven dossiers dat het medische rapport was geduid door een Nederlandse arts. Uit de interviews met de bestuurder en de medewerkers van de NAS blijkt dat de NAS de standaard werkwijze heeft dat medewerkers zelf inschatten wanneer er een medische duiding van het medische rapport door een Nederlandse arts nodig is. De NAS schakelt een Nederlandse arts in als de medewerker vragen heeft of onduidelijkheden constateert in het medische rapport.</p> <p>De inspectie heeft richting de NAS (en de andere vergunninghouders) in de afgelopen jaren meerdere malen de verwachting uitgesproken dat vergunninghouders zorgen dat de medische gegevens van een kind <i>standaard</i> worden geduid door een Nederlandse huisarts of medisch specialist. De inspectie vindt dit belangrijk omdat enkel een arts de benodigde medische kennis heeft om het ontvangen medische rapport over het kind te kunnen duiden en hierbij kan aangeven wat dit betekent voor de (toekomstige) zorg- en opvoedingsbehoeften van het kind. Ook kan een arts bepalen of het ontvangen medische rapport voldoende informatie bevat om hierover een uitspraak te kunnen doen.</p> <p>Het is de inspectie bekend dat alle bij interlandelijke adoptie betrokken ketenpartners de afgelopen jaren met elkaar in overleg zijn getreden over de wijze waarop concreet invulling gegeven kan worden aan deze verwachting en dat er een pilot medische duiding is uitgevoerd.</p> <p>De Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (Ca) heeft desgevraagd recentelijk bij de inspectie aangegeven dat de toekomstige werkwijze wordt dat vergunninghouders verplicht worden om een medische duiding op te stellen bij een matchingsvoorstel van een kind. Een kinderarts zal het medisch rapport dat in het buitenland over het kind is opgesteld duiden voordat het kind wordt gematcht met</p>	

<p>(aspirant) adoptiefouders. Afhankelijk van het niveau van de kinderartsen in het buitenland kan dit een kinderarts in het land van herkomst zijn, dan wel een Nederlandse kinderarts. Dat betekent dat een duiding van bijvoorbeeld een arts in de VS zal kunnen volstaan. Bij twijfel kan de Ca een matchingsvoorstel altijd terugverwijzen naar de vergunninghouder om alsnog een Nederlandse kinderarts ernaar te laten kijken.</p> <p>Deze wijziging geldt voor alle kinderen (dus ook voor de kinderen zonder medische of psychologische zorgbehoefte) en wordt opgenomen in de te wijzigen Wobka of lagere regelgeving. Met de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde en de vergunninghouders wordt gewerkt aan de vastlegging van afspraken over de te volgen procedure.</p> <p>De huidige werkwijze van de NAS voldoet tevens niet aan de in te voeren werkwijze die voor alle vergunninghouders gaat gelden. De inspectie had verwacht van de NAS dat zij vooruitlopend op de daadwerkelijke invoering van deze werkwijze hierop had geanticipeerd.</p> <p>Een <i>aandachtspunt</i> is dat de NAS niet bij ieder kind expliciet nagaat of het in een gezin in Nederland kan opgroeien en dat deze afweging wordt vastgelegd in het dossier. In slechts in één dossier zag de inspectie dat expliciet in de informatie uit het zendende land stond dat het in het belang van dit kind was om in een gezin in Nederland op te groeien. In de andere dossiers was dit niet expliciet terug te lezen.</p> <p>Uit de visie die de NAS heeft geformuleerd op haar website en uit de interviews met medewerkers blijkt dat de NAS nagaat of een kind in een gezin in Nederland kan opgroeien. Zo blijkt uit de interviews met medewerkers dat er geen kinderen met special needs worden geadopteerd die 24-uurs zorg nodig hebben.</p> <p>Als er wordt overgegaan tot interlandelijke adoptie dient het kind (naar verwachting) het vermogen te hebben zich te kunnen hechten aan adoptiefouders en dat het kind kan functioneren in gezinsverband. Daarom dient altijd expliciet de vraag beantwoord te worden of dit specifieke kind in een gezin in Nederland kan opgroeien. Dit is des te belangrijker nu uit cijfers over de jaren 2015-2020 van het ministerie van Justitie en Veiligheid¹ en ook uit de interviews met de medewerkers blijkt dat door de jaren heen er steeds meer kinderen met special needs en een combinatie van special needs worden geadopteerd. De inspectie vindt het daarbij belangrijk dat deze afweging altijd wordt opgeslagen in het dossier, zodat het kind (indien hij/zij daar behoefte aan heeft) dat later kan inzien.</p>	
<p>1.2 De vergunninghouder zorgt dat de relevante oudergegevens van (aspirant) adoptiefouders volledig en actueel zijn.</p>	<p>Voldoet</p>
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Wanneer (aspirant) adoptiefouders kiezen voor bemiddeling door de NAS, ontvangt de NAS het gezinsrapport van de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: Raad) en de beginseltoestemming van (aspirant) adoptiefouders. De eerste stap in het bemiddelingsproces bij de NAS betreft vervolgens de inschrijving van aspirant-adoptiefouders. Dan vindt ook de eerste check door de NAS plaats of het gezinsrapport</p>	

van de Raad volledig is. (Aspirant) adoptiefouders geven op het inschrijfformulier aan voor welke landen zij graag bemiddeld willen worden. Als de NAS heeft vastgesteld dat de (aspirant)adoptiefouders voldoen aan de voorwaarden van het land van herkomst, worden zij op de wachtlijst voor dat land geplaatst. Vervolgens worden zij uitgenodigd voor een intakegesprek.

Uit de interviews met medewerkers blijkt dat zowel het rapport van de Raad als het intakeformulier zorgvuldig wordt gelezen aan de hand van een gestandaardiseerd format. Door de medewerkers wordt nagegaan of het rapport van de Raad zowel volledig als actueel is, voldoet aan de uitgangspunten zoals gesteld in de Wobka en voldoet aan de eisen van de zendende landen. Indien hierover onduidelijkheden bestaan, dan wordt dat besproken met (aspirant) adoptiefouders tijdens het intakegesprek.

In het intakegesprek wordt onder andere het raadsrapport, de procedure in het land van herkomst en de 'wensen en grenzen' van de (aspirant) adoptiefouders besproken. Verder gaat de NAS tijdens dit gesprek na voor welke special needs (aspirant) adoptiefouders open staan en voor hen bespreekbaar zijn. Van dit gesprek wordt een intakeverslag gemaakt, dat ouders ontvangen. In alle dossiers heeft de inspectie een dergelijk verslag aangetroffen.

De procedure omtrent de life events (belangrijke wijzigingen in de persoonlijke situatie van (aspirant) adoptiefouders) wordt besproken tijdens de intake en ouders ontvangen een niet limitatieve lijst van life events wanneer er door hen contact opgenomen moet worden met de NAS. Dit wordt ook in het intakeverslag vastgelegd. Daarnaast ondertekenen (aspirant) adoptiefouders een formulier dat zij de NAS op de hoogte zullen brengen van life events.

De NAS gaat daarbij na of zij mogelijkheden ziet om te bemiddelen voor (aspirant) adoptiefouders. Zo stellen de landen waarmee de vergunninghouder samenwerkt soms andere eisen dan waarvoor (aspirant) adoptiefouders een beginseltoestemming hebben gekregen. Indien de NAS niet kan bemiddelen of de kans op een geslaagde bemiddeling klein wordt geacht, dan worden (aspirant) adoptiefouders daarvan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Uit de door de inspectie bekeken dossiers blijkt dat op het moment dat het gezinsrapport van de Raad niet volledig en/of actueel (meer) is, de Raad wordt verzocht om hernieuwd onderzoek te doen.

Uit de telefonische interviews met (aspirant) adoptiefouders blijkt dat zij van mening zijn dat de NAS een goed beeld heeft gekregen van hun persoonlijke situatie. Alle (aspirant) adoptiefouders zijn op de hoogte dat zij life-events moeten melden bij de vergunninghouder en geven ook voorbeelden dat ze dat hebben gedaan. Die voorbeelden trof de inspectie ook in de dossiers aan.

<p>1.3 De vergunninghouder zorgt voor een zorgvuldig(-e) (beoordeling van het) matchingsvoorstel.</p>	<p>Voldoet</p>
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>In de meeste gevallen wordt in het land van herkomst door de buitenlandse partnerorganisatie op grond van de ontvangen ouderdossiers een eerste inschatting gemaakt welke (aspirant) adoptiefouders het kind kunnen bieden wat het nodig heeft. De NAS beoordeelt daarbij het matchingsvoorstel van de buitenlandse partnerorganisatie. Het voorstel wordt dan voor advies voorgelegd aan de NAS.</p> <p>Uit de dossiers blijkt dat de NAS op basis van de ontvangen informatie een kindprofiel, een ouderprofiel en een matchingsprofiel opstelt.</p> <p>In de dossiers zag de inspectie dat op basis van de ontvangen relevante kindgegevens de behoefte van het kind wordt vastgesteld. In een gestandaardiseerd document wordt uitgebreid ingegaan op de adoptabiliteit en subsidiariteit, de medische situatie, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de zorg- en opvoedingsbehoefte van het kind, en wat dit aan vaardigheden vraagt voor (aspirant) adoptiefouders.</p> <p>Op basis van het gezinsrapport van de Raad, het door (aspirant) adoptiefouders ingevulde intakeformulier en het intakeverslag beschikt de vergunninghouder over voldoende beeld van de vaardigheden van (aspirant) adoptiefouders om een kind met een specifieke special need uit een bepaald land te kunnen adopteren en van de mogelijkheden die ouders een kind kunnen bieden. Dit staat beschreven in het ouderprofiel.</p> <p>In het matchingsprofiel staat uitgebreid omschreven wat de betreffende (aspirant) adoptiefouders het betreffende adoptiekind moeten kunnen bieden. Het matchingsprofiel eindigt met een conclusie van het matchingsteam waarom deze specifieke (aspirant) adoptiefouders de best passende ouders zijn voor dit specifieke kind. De beoordeling van de matching gebeurt altijd door twee medewerkers van de NAS uit het bemiddelingsteam, dit wordt ook vastgelegd in het dossier.</p> <p>Als blijkt dat een kind meer nodig heeft dan (aspirant) adoptiefouders kunnen bieden, dan wordt het matchingsvoorstel afgewezen. Uit de interviews met medewerkers komt naar voren dat er geregeld geen geschikte match wordt gevonden in Nederland. Het dossier wordt dan teruggegeven aan het land van herkomst. De inspectie heeft ook in een dossier gezien dat de NAS een matchingsvoorstel van de buitenlandse partnerorganisatie gemotiveerd heeft geweigerd. Indien niet geheel duidelijk is of een kind met een specifieke achtergrond past bij de wensen en grenzen van (aspirant) adoptiefouders, dan kan het zijn dat er eerst een 'polsing' plaatsvindt, waarbij ouders geanonimiseerde informatie ontvangen en er wordt nagegaan of ouders voor deze specifieke problematiek openstaan en zij kunnen bieden wat het betreffende kind nodig heeft.</p>	

1.4 De vergunninghouder hanteert een zorgvuldige voordracht procedure.	Voldoet
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Bij het matchingsvoorstel aan (aspirant) adoptiefouders verstrekt de NAS alle bij haar bekende informatie over het kind. Na een voorstel hebben (aspirant) adoptiefouders een paar dagen de tijd om aan te geven of zij akkoord gaan met het voorstel. In elk geval is deze termijn zodanig dat ouders zich over de medische gegevens uit het voorstel kunnen laten adviseren door een deskundige en zij de NAS hierover vragen kunnen stellen.</p> <p>Op haar website maakt de NAS aan (aspirant) adoptiefouders duidelijk wat de gevolgen zijn als (aspirant) adoptiefouders een voorstel weigeren dat binnen hun draagkracht past, namelijk dat de bemiddeling kan worden beëindigd.</p> <p>In de interviews geven (aspirant) adoptiefouders die een voorstel hebben ontvangen aan dat de informatie die zij ontvingen volledig en afdoende was om een gefundeerde keuze te maken.</p>	
1.5 De vergunninghouder begeleidt het adoptiegezin na de plaatsing.	Voldoet
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>De NAS vormt zich na aankomst van het kind in Nederland een beeld over de gezondheid van het kind, de hechting in het gezin, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling en de opvoedingsvaardigheden van de ouders door telefonisch contact met adoptiefouders op te nemen.</p> <p>Uit de gesprekken met medewerkers en uit de interviews met (aspirant) adoptiefouders blijkt dat in de eerste week na thuiskomst er door de NAS kort telefonisch contact wordt opgenomen met (aspirant) adoptiefouders over hoe de reis is gegaan en hoe het nu met ze gaat. Na drie maanden vindt er een uitgebreid interview plaats. De inspectie heeft in de dossiers de verslaglegging van deze gesprekken gezien.</p> <p>Uit de gesprekken met medewerkers blijkt dat de NAS de interviews in principe telefonisch houdt en dat er alleen bij (aspirant) adoptiefouders die een kind uit Tsjechië hebben geadopteerd op huisbezoek wordt gegaan omdat Tsjechië een thuisbezoek bij de follow-up als voorwaarde stelt. Als ouders wel op kantoor komen met hun kind, dan is dat op initiatief van de ouders zelf.</p> <p>Deze interviews worden aan de hand van een vaste vragenlijst gehouden waarin vragen staan over de gezondheid van het kind, hechting, ingroei in het gezin, sociale omgang met anderen en de ontwikkeling van het kind. Zo nodig, geeft de NAS ouders advies of verwijst zij hen door naar specialistische hulpverlening. Tevens geven medewerkers aan dat informatie uit de follow-up rapportages die ouders opstellen reden kan zijn om contact op te nemen met ouders over hoe het met het kind in het gezin gaat.</p>	

1.6 De vergunninghouder informeert het land van herkomst over het verloop van de plaatsing in het adoptiegezin.	Voldoet
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Afhankelijk van de eisen van het land van herkomst, stuurt de NAS de follow-up rapportages die door adoptiefouders zijn opgesteld over het verloop van de plaatsing van het kind in het gezin, naar de buitenlandse partnerorganisaties. De NAS gaat na of de door de adoptiefouders opgestelde rapportages voldoen aan gestelde eisen van het land van herkomst en laat ouders zo nodig ontbrekende informatie (of foto's) aanvullen. Tevens houdt de NAS de geldende termijnen in de gaten en attendeert de vergunninghouder adoptiefouders daarop indien dat noodzakelijk is.</p> <p>De inspectie heeft in alle dossiers follow-up rapportages aangetroffen.</p>	

2.2 De kundige medewerker

Verwachting

De vergunninghouder is verantwoordelijk om voldoende deskundige en vakbekwame medewerkers in te zetten. De medewerkers hebben zelf een eigen verantwoordelijkheid om professioneel te handelen. Een kundige medewerker is in staat om zelfstandig te handelen waar het kan en schakelt anderen in waar dat nodig is. Hij zorgt dat zijn kennis actueel is zodat hij in staat is om op verantwoorde wijze te werken met de doelgroep van de vergunninghouder. De medewerker reflecteert regelmatig op zijn eigen handelen om zo weer een betere professional te worden.

Oordeel en onderbouwing

Thema 2. De kundige medewerker	
2.1 Medewerkers beschikken over de juiste deskundigheid om een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces mogelijk te maken.	Voldoet
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>De NAS heeft in totaal zes medewerkers in dienst. Naast de bestuurder betreft dat drie medewerkers genaamd 'bemiddelaars' die de intake, matching en nazorg met de (aspirant) adoptiefouders verzorgen. Zij worden administratief ondersteund door twee medewerkers. De bestuurder is tevens onderdeel van het bemiddelingsteam. Eén van de bemiddelaars onderhoudt de contacten met de buitenlandse partnerorganisaties, legt werkbezoeken af aan landen en houdt zich bezig met het leggen van nieuwe contacten met landen.</p> <p>De bemiddelaars hebben vanwege hun universitaire opleiding (psychologie, culturele antropologie en Education and Child Studies) en eerdere werkervaring kennis op sociaal-pedagogisch en (ontwikkelings-)psychologisch gebied.</p>	

<p>De gesproken medewerkers geven aan dat ze proberen hun kennis actueel te houden door deel te nemen aan specifieke trainingen, zoals over hechting en het bezoeken van een symposium. Daarbij zouden ze graag meer trainingen willen volgen en meer contact hebben met medewerkers van andere vergunninghouders om kennis en ervaring uit te wisselen.</p> <p>Uit de interviews met medewerkers en uit de ingeziene dossiers komt naar voren dat de bemiddelaars goed naar (aspirant) adoptiefouders luisteren en wensen, behoeften en mogelijkheden daarbij afwegen, waarbij ze het belang van het kind in het oog houden.</p>	
<p>2.2 Medewerkers reflecteren op en verbeteren hun eigen handelen en het handelen van hun collega's.</p>	<p>Voldoet Grotendeels</p>
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Uit de informatie van de bestuurder en de interviews met de medewerkers blijkt dat er elke week een bemiddelingsteam overleg plaatsvindt waarin lopende casuïstiek wordt besproken. Daarnaast vindt de inspectie het positief dat er eenmaal per kwartaal een themaoverleg/ethiekoverleg plaatsvindt, hierin worden overstijgende onderwerpen besproken zoals 'het kinddossier' en 'adoptie in de media'. In het ethiekoverleg staat het gezamenlijk reflecteren en leren centraal. De inspectie heeft verslagen van deze bijeenkomsten gezien met daarin ook aandacht voor verbeterpunten en borging van de verbetermaatregelen. De medewerkers hebben aangegeven dat de bijeenkomsten geregeld niet doorgaan, terwijl de behoefte er zeker is.</p> <p>Uit de gesprekken met medewerkers en de bestuurder komt verder naar voren dat medewerkers elkaar feedback geven en dat men oog heeft voor mogelijke verbeterpunten.</p> <p>Een <i>aandachtspunt</i> is dat de medewerkers bij het verbeteren van hun eigen handelen nog onvoldoende de mening van (aspirant) adoptiefouders betrekken. Uit de interviews met (aspirant) adoptiefouders komt naar voren dat ze het contact met de NAS vooral zakelijk en soms onpersoonlijk vinden. Zo geven (aspirant) adoptiefouders aan dat er wekelijks een spreekuur is waarop contact opgenomen kan worden met de NAS en dat ze anders contact kunnen hebben via de e-mail. Verder worden ouders per kwartaal via nieuwsbrieven geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen bij de NAS, het adoptiewerkveld en de landen waaruit adopties plaatsvinden. Inhoudelijk zijn ouders tevreden over de verstrekte informatie. (Aspirant) adoptiefouders missen soms een stukje empathie in de benadering door de NAS en ze missen een vast aanspreekpunt c.q. contactpersoon. In de interviews zijn vooral aspirant adoptiefouders die wachten op een voorstel ontevreden over het contact met de NAS. Zij begrijpen (ondanks alle verstrekte informatie) lang niet altijd wat de NAS concreet doet in de periode van het wachten. De adoptiefouders waarbij de bemiddeling heeft geleid tot een daadwerkelijke plaatsing van een kind zijn positiever over het contact met de NAS.</p> <p>Uit de gesprekken met medewerkers blijkt dat zij weten dat (aspirant) adoptiefouders met name tijdens het wachten op een mogelijk kindvoorstel ontevreden zijn over het contact met de NAS. Er wordt aangegeven dat er vanuit de NAS reactief wordt gehandeld en dat ouders zelf kunnen mailen en/ of bellen bij vragen. Medewerkers benoemen in de gesprekken dat zij de wens van ouders hierin herkennen en dat ze</p>	

<p>bezig zijn om hierin te veranderen. Vorig jaar is een bijeenkomst georganiseerd voor ouders die al meer dan twee jaar wachten. Ook is er recentelijk een belronde geweest bij ouders die lang wachten om na te gaan hoe het met ouders gaat.</p> <p>De inspectie verwacht dat medewerkers bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het bemiddelingsproces en hierbij de mening van de (aspirant) adoptiefouders en waar mogelijk van adoptiekinderen betrekken. Een proactieve en laagdrempelige communicatie met adoptiefouders is hierbij een belangrijke voorwaarde.</p>	
---	--

2.3 Goed bestuur

Verwachting

Een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces begint bij goed bestuur. Het is belangrijk dat de samenleving erop kan vertrouwen dat de vergunninghouder op verantwoorde wijze wordt bestuurd. De inspectie verwacht dat de vergunninghouder een lerende organisatie is, die continu op zoek is om het bemiddelingsproces voor adoptiekinderen en (aspirant) adoptiefouders te verbeteren.

Oordeel en onderbouwing

Thema 3. Goed bestuur	
3.1 De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces.	Voldoet grotendeels
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>De NAS heeft zes betaalde medewerkers in dienst. De medewerkers die zich bezighouden met het bemiddelingsproces zijn hoog opgeleid en kundig. Zij beschikken allemaal over een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG). Tevens heeft de vergunninghouder een personeelsdossier voorhanden met daarin van iedere medewerker relevante informatie. De inspectie heeft deze ingezien. Jaarlijks wordt een functioneringsgesprek gevoerd met alle medewerkers.</p> <p>Voor nieuwe medewerkers (bemiddelaars) is er een uitgebreid inwerkprogramma van zeven tot acht weken waarin alle aspecten van het bemiddelingsproces worden behandeld.</p> <p>Het is positief dat er een opleidingsplan aanwezig is om de kennis van de medewerkers actueel te houden. <i>Aandachtspunt</i> daarbij is wel dat de inspectie heeft gezien dat de meeste geplande trainingen in 2019 niet zijn doorgegaan. De inspectie verwacht dat de bestuurder de medewerkers in staat stelt om hun kennis actueel te houden.</p> <p>De organisatie bestaat uit één bestuurder en een Raad van Toezicht bestaande uit vier leden met verschillende achtergrond en expertise zoals juridische en financiële kennis.</p>	

<p>De vergunninghouder heeft zijn interne procedures uitgebreid beschreven in een kwaliteitshandboek ISO, welke de inspectie heeft gezien. Uit de interviews met medewerkers en de bestuurder blijkt dat hier ook naar wordt gehandeld. Op internet staat voor (aspirant) adoptiefouders de gehele bemiddelingsprocedure beschreven, van de intake tot en met de follow-up, waarbij voor alle landen uitgebreide landenprocedure staan beschreven.</p>	
<p>3.2 De bestuurder verbetert, in een open werkklimaat, continu zijn bemiddelingsproces.</p>	<p>Voldoet grotendeels</p>
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>De bestuurder heeft een voldoende en actueel beeld van wat er gebeurt in de organisatie en wat er al dan niet goed gaat. De bestuurder is zelf werkzaam in het bemiddelingsproces en is bij de meeste procedures betrokken. Er vindt wekelijks een overleg met het bemiddelingsteam plaats over lopende casuïstiek en daarnaast heeft de bestuurder geregeld afstemming met elke medewerker afzonderlijk.</p> <p>Het interne toezicht wordt vormgegeven door de Raad van Toezicht, tevens vinden jaarlijks interne en externe audits plaats. De uitkomsten en verbeterpunten hiervan worden bijgehouden, waarbij de bestuurder verantwoordelijk is voor de implementatie en borging ervan.</p> <p>De NAS evalueert haar bemiddelingsproces onder meer door ouders tijdens de procedure (als het ouderdossier naar het buitenland wordt verstuurd) en na afloop van de adoptieprocedure te vragen een enquête in te vullen waarin zij hun mening kunnen geven over het verloop van de procedure. De ouderenquêtes worden geanalyseerd op basis waarvan verbeteringen in de werkwijze worden aangebracht. Deze hebben zich bijvoorbeeld de afgelopen periode gericht op het verbeteren van het contact met ouders die langdurig wachten. <i>Aandachtspunt</i> is dat deze enquête niet anoniem wordt uitgezet.</p>	
<p>3.3 De bestuurder biedt (aspirant) adoptiefouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.</p>	<p>Voldoet grotendeels</p>
<p><i>Onderbouwing</i></p> <p>Uit de interviews met de medewerkers en de bestuurder evenals uit de informatie die voor ouders beschikbaar is op internet blijkt dat de NAS zowel een interne- als externe klachtenprocedure heeft. Als (aspirant) adoptiefouders een klacht hebben dan gaat de bestuurder met hen in gesprek.</p> <p>Tevens kunnen ouders (indien zij dat wensen) zich wenden tot de externe klachtencommissie: Klachtencommissie Vergunninghouders Interlandelijke Adoptie.</p> <p>Uit de interviews met (aspirant) adoptiefouders blijkt dat ouders op de hoogte zijn van de interne- als externe klachtenprocedure en dat zij ook in gesprek gaan met de bestuurder of medewerkers bij onvrede</p> <p>Een <i>aandachtspunt</i> voor de NAS is dat zij beter organiseert wat zij met de uitkomsten van het gesprek met ontevreden (aspirant) adoptiefouders doet, en hoe de NAS dit aan</p>	

<p>hen terugkoppelt. Een aanzienlijk deel van de (aspirant) adoptiefouders geeft tijdens de interviews aan dat zij tijdens het bemiddelingsproces verbeterpunten hebben aangegeven bij de vergunninghouder en dat zij twijfelden aan de lerende houding van de NAS. Ze voelden zich niet altijd gehoord door de NAS (zowel letterlijk als figuurlijk), misten soms een open houding tijdens het gesprek, twijfelden of de NAS hun feedback serieus nam en misten een terugkoppeling naderhand wat de NAS met hun feedback ging doen. De inspectie verwacht van een vergunninghouder dat zij een lerende organisatie is, dat zij onvrede van (aspirant) adoptiefouders serieus neemt, dat zij helder aan (aspirant) adoptiefouders communiceert wat zij met de onvrede van (aspirant) adoptiefouders doet, of zij verbeterpunten voor zichzelf ziet en hoe zij deze oppakt en implementeert.</p>	
---	--

3 Conclusie en vervolg

De NAS voldeed op het moment van het toezicht (grotendeels) aan tien van de elf normen uit het toetsingskader 'Vergunninghouder Interlandelijke adoptie'. De NAS voldeed aan één norm grotendeels niet. De NAS hanteert een voldoende zorgvuldig bemiddelingsproces waarbij de NAS voor een kind die adoptiefouders zoekt die tegemoet kunnen komen aan de specifieke zorg- en opvoedingsbehoeften van het kind.

Wat gaat goed

Zonder volledig te zijn, noemt de inspectie hier twee bevindingen die in het toezicht nadrukkelijk naar voren kwamen:

- De NAS heeft de (interne) procedures uitgebreid en volledig beschreven, waarbij deze informatie voor zowel medewerkers als (aspirant) adoptiefouders (digitaal) beschikbaar is.
- Er vindt periodiek een themaoverleg/ethiekoverleg plaats binnen de NAS, waarbij overstijgende onderwerpen worden besproken en het gezamenlijk reflecteren en leren binnen de NAS centraal staat.

Wat kan beter

De inspectie heeft in totaal vijf aandachtspunten geformuleerd, waarop verbetering mogelijk is:

- De NAS gaat niet bij ieder kind expliciet na of het kind in een gezin in Nederland kan opgroeien en deze afweging wordt niet vastgelegd in het dossier.
- De medewerkers van de NAS betrekken bij het verbeteren van hun eigen handelen nog onvoldoende de mening van (aspirant) adoptiefouders.
- Er is een opleidingsplan aanwezig om de kennis van de medewerkers actueel te houden, maar de meeste geplande trainingen zijn in 2019 niet doorgegaan.
- De ouder-enquêtes worden momenteel niet anoniem uitgezet.
- De NAS dient beter te organiseren wat zij met de uitkomsten van het gesprek met ontevreden (aspirant) adoptiefouders doet, en hoe zij dit aan hen terugkoppelt.

Wat moet beter

De inspectie heeft één verbeterpunt geformuleerd, waarbij verbetering noodzakelijk is:

- De NAS dient het medische rapport van het kind standaard te laten duiden door een onafhankelijke arts in Nederland.

Vervolg

De inspectie verwacht dat de NAS bovenstaande verbeterpunt vertaalt in een verbeterplan met concrete maatregelen om de geconstateerde tekortkomingen op te heffen, inclusief termijnen waarbinnen deze maatregelen geïmplementeerd zijn. Dit verbeterplan moet vóór 11 september 2020 aan de inspectie worden verzonden.

De inspectie beoordeelt vervolgens of het verbeterplan volledig, realistisch en ambitieus is. De inspectie volgt daarna de uitvoering van de verbetermaatregelen.

Bijlage 1 - Toetsingskader Vergunninghouder

Interlandelijke adoptie

Inleiding

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: inspectie) ziet toe op de naleving van een groot aantal wetten en veldnormen. Om transparant te zijn over *wat* de inspectie toetst, maakt de inspectie toetsingskaders openbaar. Een toetsingskader bestaat uit een aantal normen⁴ en daarbij horende toetsingscriteria⁵. Die zijn gebaseerd op wet- en regelgeving en op veldnormen, richtlijnen en handreikingen die beroepsorganisaties van zorgverleners, organisaties zelf en branchepartijen hebben opgesteld.

In de Wet opnemning buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka) is opgenomen dat er bij interlandelijke adoptie wordt bemiddeld door een daartoe door de minister van Justitie en Veiligheid vergunde vergunninghouder. In dit toetsingskader beschrijft de inspectie wat zij beoordeelt en toetst bij haar toezicht op deze vergunninghouders. Dit toetsingskader is een actualisatie van het toetsingskader Vergunninghouder Interlandelijke adoptie uit 2015 en vervangt deze.

Het toetsingskader richt zich specifiek op de kwaliteit van het bemiddelingsproces van de vergunninghouder. De eerdere kwaliteitseisen voor de vergunninghouders zijn op zodanige wijze aangevuld en aangepast dat deze passend en specifiek zijn voor het bemiddelingsproces van de vergunninghouders. Daarnaast heeft de inspectie haar bevindingen uit eerdere onderzoeken naar de kwaliteit van het bemiddelingsproces bij vergunninghouders meegenomen bij het actualiseren van de verwachtingen. In de afgelopen jaren⁶ heeft de inspectie herhaaldelijk aandacht gevraagd bij zowel de vergunninghouders als de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden, de Raad voor de Kinderbescherming en het ministerie van Justitie en Veiligheid voor herijking van de rol en de verantwoordelijkheden van iedere organisatie die betrokken is bij het proces van interlandelijke adoptie, zodat blijvend wordt gewaarborgd dat voor een adoptiekind de best passende ouders worden gevonden.

Verder heeft de inspectie de afgelopen jaren herhaaldelijk aandacht gevraagd voor het duiden van buitenlandse medische informatie over het kind door een onafhankelijke arts in Nederland. De inspectie heeft daarbij de verwachting uitgesproken dat vergunninghouders ervoor zorgen dat de medische gegevens van een kind standaard worden gedeeld door een huisarts of medisch specialist. De bevindingen van de inspectie zijn meegenomen in dit toetsingskader.

⁴ Erkende afspraken, specificaties of criteria over een product, een dienst of een methode.

⁵ De operationalisatie van een norm die wordt gebruikt om te toetsen of deze norm wordt nageleefd.

⁶ Onder andere in 2009: Interlandelijke adoptie Knelpunten in het stelsel en in 2015: Signalement Interlandelijke adoptie – herijking nodig.

De beantwoording van de vraag of de vergunninghouder zorgt voor een zorgvuldige controle van de buitenlandse partnerorganisaties gebeurt door de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden en is daarom niet meer in dit toetsingskader opgenomen.

De inspectie gebruikt dit toetsingskader met ingang van 1 februari 2020.

Toetsingskader

De wet- en regelgeving, veldnormen en de eerdere bevindingen van de inspectie zijn de basis om te toetsen in hoeverre de vergunninghouder zorgt voor een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces waarmee het belang van het kind is gewaarborgd.

De drie thema's van het toetsingskader zijn:

1. Kindgerichte bemiddeling.
2. De kundige medewerker.
3. Goed bestuur.

In de tabel staat eerst de norm, daarna de bron en vervolgens wat de inspectie toetst. Bij ieder thema staat een aantal normen. De normen zijn gebaseerd op de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka), het Haags adoptieverdrag en besluit opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie. Bij het selecteren van de normen heeft de inspectie ook gekeken naar wat de betrokken vergunninghouders belangrijk vinden en hebben vastgelegd in het Kwaliteitskader Vergunninghouders Interlandelijke adoptie 2013. Het toetsingskader kan worden aangepast als wet- en regelgeving of veldnormen veranderen.

Inspecteurs beoordelen de thema's en normen van dit toetsingskader. Zij maken daarbij gebruik van verschillende toezichtinstrumenten die op dit toetsingskader zijn gebaseerd. Het toetsingskader beschrijft niet *hoe* de inspectie gaat toetsen. De inspecteurs doen dit via verschillende informatiebronnen. Bijvoorbeeld door gesprekken met bestuurders, medewerkers en (aspirant)adoptiefouders. Of door dossiers en beleidsstukken in te zien.

THEMA 1 'Kindgerichte bemiddeling'

Het adoptiekind (hierna: kind) staat centraal in het thema 'Kindgerichte bemiddeling'. Uitgangspunt bij interlandelijke adoptie dient het belang van het kind te zijn. Interlandelijke adoptie moet als 'ultimum remedium' beschouwd worden als 'continuïteit van opvoeding' en 'opgroeien in de eigen omgeving' in land van herkomst niet gewaarborgd kunnen worden. Interlandelijke adoptie komt pas in beeld als er in het land van herkomst geen minder ingrijpende en voor het kind betere alternatieven zijn. Als er wordt overgegaan tot interlandelijke adoptie dient het kind het vermogen te hebben zich te kunnen hechten aan adoptiefouders en kunnen functioneren in gezinsverband. Een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces waarin de belangen van het kind voorop staan en worden gewaarborgd, vereist dat voor een kind die adoptiefouders worden gezocht die tegemoet kunnen komen aan de specifieke zorg- en opvoedingsbehoeften van het kind.

Normen	Bron: wet- en regelgeving en veldnormen	Toetsingscriteria
<p>1.1 De vergunninghouder zorgt dat de relevante kindgegevens volledig en actueel zijn.</p>	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Haags adoptieverdrag</i>, artikel 16 j° artikel 22 - <i>Wobka</i>, artikel 16 lid 2, 5 en 7 - <i>Wobka</i>, artikel 17b lid 1 en 2 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie</i>, p. 10, 22-25 	<p>De vergunninghouder beschikt over informatie waaruit blijkt dat is nagegaan of het kind een zodanige achtergrond heeft dat het in Nederland in een gezin kan opgroeien. Er is (minimaal) een:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afstandsverklaring / ontzetting / verlaten verklaring; - Observatie (ontwikkelings) rapport; - Medisch rapport; <p>Het observatie (ontwikkelings) en medisch rapport is niet ouder dan één jaar. De vergunninghouder laat de buitenlandse medische informatie over het kind standaard in Nederland door een onafhankelijke arts duiden in het kader van de (toekomstige) ontwikkeling van het kind. Als relevante kindgegevens niet volledig of niet actueel zijn moet de vergunninghouder kunnen toelichten en aantonen wat hij doet om deze gegevens aan te vullen.</p>
<p>1.2 De vergunninghouder zorgt dat de relevante oudergegevens van (aspirant) adoptiefouders volledig en actueel zijn.</p>	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Haags adoptieverdrag</i>, artikel 15 j° artikel 22 - <i>Wobka</i>, artikel 16 lid 2, 5 en 7 - <i>Wobka</i>, artikel 17a lid 1 a en b - <i>Besluit opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie</i>, artikel 16 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie</i>, p. 10, 16, 18-22 	<p>De vergunninghouder gaat na of het gezinsrapport dat is opgesteld door de Raad voor de Kinderbescherming volledig en actueel is en voldoet aan de uitgangspunten zoals gesteld in de Wet opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka). De vergunninghouder kan toelichten en aantonen wat hij doet als de relevante oudergegevens niet volledig en actueel zijn. De vergunninghouder hanteert een procedure voor het geval er sprake is van veranderende omstandigheden bij (aspirant) adoptiefouders. Tevens hanteert de vergunninghouder een procedure indien (aspirant)adoptiefouders niet bemiddelbaar blijken te zijn.</p>
<p>1.3 De vergunninghouder zorgt voor een zorgvuldig(-e) (beoordeling van het) matchingsvoorstel.</p>	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Wobka</i>, artikel 16 lid 2 en 5 - <i>Wobka</i>, artikel 17a lid 1 - <i>Besluit opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie</i>, artikel 16 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie</i>, p. 10, 26-27 	<p>De vergunninghouder stelt de behoefte van het kind vast: (de betekenis van) de special needs, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de (toekomstige) zorg- en opvoedingsbehoeften van het kind. De vergunninghouder stelt daarbij vast wat (aspirant) adoptiefouders dit kind moeten kunnen bieden voor een veilige en optimale ontwikkeling. De vergunninghouder controleert of het (ontvangen) matchingsvoorstel voldoet aan de voorwaarde dat het gezin bij dit kind past. De vergunninghouder weegt zichtbaar</p>

		af, of controleert, of deze specifieke (aspirant) adoptiefouders, gezien hun competenties en vaardigheden, het kind kunnen bieden wat hij nodig heeft gezien zijn specifieke zorg- en opvoedingsbehoeften. Deze specifieke zorg- en opvoedingsbehoeften vloeien voort uit zijn voorgeschiedenis, levensomstandigheden, speciaal needs en sociaal-emotionele ontwikkeling. De (beoordeling van de) matching geschiedt door een team van minimaal twee personen.
1.4 De vergunninghouder hanteert een zorgvuldige voordracht procedure.	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Wobka</i>, artikel 16 lid 2 en 5 - <i>Wobka</i>, artikel 17a lid 1 - <i>Wobka</i>, artikel 17b lid 1 en 2 - <i>Besluit opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie</i>, artikel 16 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie</i>, p. 10 en 27 	De vergunninghouder verstrekt bij de voordracht aan (aspirant) adoptiefouders de relevante informatie uit het kinddossier. De vergunninghouder maakt vooraf duidelijk wat de consequenties voor (aspirant) adoptiefouders zullen zijn van het weigeren van een matchingsvoorstel.
1.5 De vergunninghouder begeleidt het adoptiegezin na de plaatsing.	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Wobka</i>, artikel 17a lid 1 g - <i>Besluit opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie</i>, artikel 16 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie</i>, p. 10 	De vergunninghouder heeft na de feitelijke adoptie tijdig zicht op de situatie van het kind in het gezin. De vergunninghouder vormt een beeld van: <ul style="list-style-type: none"> - de gezondheid van het kind; - de sociaal emotionele ontwikkeling; - de cognitieve ontwikkeling; - de hechting in het gezin; - de opvoedingsvaardigheden van de adoptiefouders; Indien nodig geeft de vergunninghouder de adoptiefouders advies over te nemen stappen om te komen tot passende hulp voor het kind.
1.6 De vergunninghouder informeert het land van herkomst over het verloop van de plaatsing in het adoptiegezin.	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Wobka</i>, artikel 17c <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie</i>, p. 10 	De vergunninghouder brengt conform de gemaakte afspraak met de buitenlandse partnerorganisatie rapport uit aan het land van herkomst over het verloop van de plaatsing van het kind in het adoptiegezin.

THEMA 2 'De kundige medewerker'

De vergunninghouder is verantwoordelijk om voldoende deskundige en vakbekwame medewerkers in te zetten. De medewerkers hebben zelf een eigen verantwoordelijkheid om professioneel te handelen. Een kundige medewerker is in staat om zelfstandig te handelen waar het kan en schakelt anderen in waar dat nodig is. Hij zorgt dat zijn kennis actueel is zodat hij in staat is om op verantwoorde wijze te werken met de doelgroep van de vergunninghouder. De medewerker reflecteert regelmatig op zijn eigen handelen om zo weer een betere professional te worden.

Normen	Bron: wet- en regelgeving en veldnormen	Toetsingscriteria
<p>2.1 Medewerkers beschikken over de juiste deskundigheid om een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces mogelijk te maken.</p>	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Haags adoptieverdrag</i>, artikel 11 - <i>Wobka</i>, artikel 16 lid 5 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie</i>, p. 13-15 	<p>Medewerkers beschikken over de juiste expertise en competenties (zoals beschreven in het kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie) om professionele afwegingen te maken in het bemiddelingsproces Medewerkers luisteren hierbij goed naar (aspirant) adoptiefouders en wegen wensen, behoeften en mogelijkheden af. Daarbij hebben ze tegelijkertijd oog voor risico's en kansen van het kind.</p> <p>Medewerkers hebben, passend bij hun functie, actuele kennis van relevante (internationale) wet- en regelgeving en procedures op het terrein van interlandelijke adoptie. Tevens hebben ze kennis van taal, cultuur en maatschappelijke en sociale ontwikkelingen van die landen waarmee wordt samengewerkt. Daarnaast hebben medewerkers kennis op sociaal-pedagogisch en (ontwikkelings-)psychologisch gebied.</p>
<p>2.2 Medewerkers reflecteren op en verbeteren hun eigen handelen en het handelen van hun collega's.</p>	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Wobka</i>, artikel 16 lid 5 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie</i>, p. 15 	<p>Medewerkers dragen bij aan de verbetering van de kwaliteit van het bemiddelingsproces door middel van reflectie en het doen van concrete verbetervoorstellen. Medewerkers besteden voldoende tijd aan het stilstaan bij de kwaliteit van het bemiddelingsproces en het geven van feedback aan elkaar. Door onder meer intervisie te volgen, en werkoverleg en casuïstiekbespreking te houden.</p> <p>Zij betrekken hierbij ook de mening van de (aspirant) adoptiefouders en waar mogelijk van adoptiekinderen. Een lerend werkklimaat, waarbij medewerkers gestimuleerd worden en zich voldoende veilig voelen om kritisch naar hun eigen handelen en het handelen van de organisatie te kijken, is hiervoor een belangrijke voorwaarde.</p>

THEMA 3 'Goed Bestuur'

Een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces begint bij goed bestuur. Het is belangrijk dat de samenleving erop kan vertrouwen dat de vergunninghouder op verantwoorde wijze wordt bestuurd. De inspectie verwacht dat de vergunninghouder een lerende organisatie is, die continu op zoek is om het bemiddelingsproces voor adoptiekinderen en (aspirant) adoptiefouders te verbeteren.

Normen	Bron: wet- en regelgeving en veldnormen	Toetsingscriteria
<p>3.1 De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat deze redelijkerwijs leidt tot een zorgvuldig en doeltreffend bemiddelingsproces.</p>	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Haags adoptieverdrag</i>, artikel 11 - <i>Wobka</i>, artikel 16 lid 2, 4 en 5 - <i>Besluit opnemng buitenlandse kinderen ter adoptie</i>, artikel 12 en 15 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Beleidskader Toezicht op Goed bestuur (2016)</i>, p. 10 - <i>Kwaliteitskader Vergunninghouders interlandelijke adoptie 2013</i>, p. 11 en 13 	<p>De bestuurder richt de organisatie zodanig in dat het bemiddelingsproces voldoet aan professionele standaarden en kwaliteitseisen zoals gesteld in de Wobka en het Kwaliteitskader Vergunninghouders interlandelijke adoptie. Daarnaast zorgt de bestuurder voor voldoende deskundige en geschoolde medewerkers en draagt hij zorg voor deskundigheidsbevordering. Verder zorgt de bestuurder voor het voorhanden zijn van een personeelsdossier met hierin van iedere medewerker relevante informatie. Tevens heeft de vergunninghouder zijn interne procedures beschreven in een kwaliteitshandboek ISO en handelt dienovereenkomstig. Daarnaast bestaat het bestuur c.q. de Raad van toezicht van de vergunninghouder uit ten minste drie leden en is zodanig samengesteld dat de behartiging van de belangen van de kinderen en de (aspirant)adoptiefouders is gewaarborgd.</p>
<p>3.2 De bestuurder verbetert, in een open werkklimaat, continu zijn bemiddelingsproces.</p>	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Wobka</i> artikel 16 lid 2 en 5 <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader Vergunninghouders interlandelijke adoptie 2013</i>, p. 11 en 13 - <i>Beleidskader Toezicht op Goed bestuur (2016)</i>, p. 9 - <i>Zorgbrede Governance-code (2017)</i>, p. 9 	<p>De bestuurder heeft een voldoende en actueel beeld van wat wel en wat niet goed gaat in de organisatie. De bestuurder hanteert hierbij een PDCA-cyclus om te komen tot zichtbare verbetering. Een voorwaarde is een open meldcultuur van incidenten. De bestuurder organiseert in- en tegenspraak. De bestuurder faciliteert teambijeenkomsten en teamreflectie. De bestuurder organiseert intern toezicht door een Raad van Toezicht/Commissarissen en/of het (laten) uitvoeren van audits.</p>
<p>3.3 De bestuurder biedt (aspirant) adoptiefouders de mogelijkheid voor hun individuele belangen op te komen.</p>	<p>Wetgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Wobka</i>, artikel 24a <p>Overig relevante bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kwaliteitskader Vergunninghouders interlandelijke adoptie 2013</i>, p. 15 	<p>Om (aspirant) adoptiefouders de mogelijkheid te geven om zich uit te spreken over onvrede over de uitvoering van het bemiddelingsproces, stelt de bestuurder een regeling op zodat ouders laagdrempelig hun klachten kunnen uiten. De klachtenregeling voorziet in een goed en tijdige afhandeling van klachten. De vergunninghouder is aangesloten bij een klachtencommissie (KVIA). Het is de verantwoordelijkheid van de bestuurder om klachten serieus te nemen.</p>

Bijlage 2 - Verantwoording

Bij de NAS is toezicht uitgevoerd op 8 en juni 2020. Het toezicht bestond uit de volgende onderdelen:

1. Een interview met de bestuurder.
2. Interview met drie medewerkers over hun rol in het bemiddelingsproces.
3. De check van zeven dossiers waarbij de inspectie zelf de dossiers heeft geselecteerd aan de hand van een aantal criteria.
4. Telefonische interviews met vijf (aspirant-)adoptiefouders.
5. Analyse van de aanwezige documenten van de vergunninghouder.

www.igj.nl